

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2006. március 9.*

A C-293/04. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Gerechtshof te Amszterdam (Hollandia) a Bírósághoz 2004. július 9-én érkezett, 2004. június 14-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Beemsterboer Coldstore Services BV**

és

az **Inspecteur der Belastingdienst - Douanedistrict Arnhem**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, J. Makarczyk (előadó), R. Schintgen, R. Silva de Lapuerta és G. Arestis bírák,

* Az eljárás nyelve: holland.

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Beemsterboer Coldstore Services BV képviselőjében Jan van Nouhuys advocaat,
- az Inspecteur der Belastingdienst - Douanedistrict Arnhem képviselőjében G. E. Wijngaard, meghatalmazotti minőségben,
- a holland kormány képviselőjében H. G. Sevenster és C. Wissels, meghatalmazotti minőségben,
- az olasz kormány képviselőjében I. M. Braguglia, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. Albenzio avvocato dello Stato,
- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében X. Lewis, meghatalmazotti minőségben, segítője: F. Tuytschaever avocat,

a főtanácsnok indítványának a 2005. szeptember 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302. 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o., a továbbiakban: Vámkódex) 220. cikke (2) bekezdése b) pontja – mind eredeti, mind a 2000. november 16-i európai parlamenti és tanácsi 2700/2000/EK rendelettel (HL L 311., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás: 2. fejezet., 10. kötet., 239. o.) módosított – szövegének értelmezésére vonatkozik.

- 2 A kérdéseket a holland jog alá tartozó Beemsterboer Coldstore Services BV társaság (a továbbiakban: Beemsterboer) és az Inspecteur der Belastingdienst – Douane-district Arnhem (a továbbiakban: Inspecteur) között a behozatali vám utólagos beszedése tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A Vámkódex

- 3 A Vámkódex 220. cikkének eredeti szövege szerint:

„(1) Ha a vámtartozásból származó vámösszeget nem vették könyvelésbe a 218. és 219. cikknek megfelelően, vagy a jogszabály szerint fizetendő összegnél alacsonyabb

nyabbat vettek könyvelésbe, a beszedendő vámösszeget vagy annak még fennmaradó részét attól a naptól számított két napon belül kell könyvelésbe venni, amikor a vámhatóság tudomást szerez a helyzetről, ki tudja számítani a jogszabály szerint fizetendő összeget, és meg tudja állapítani az adós személyét (utólagos könyvelésbe vétel). Ez a határidő a 219. cikknek megfelelően meghosszabbítható.

(2) A 217. cikk (1) bekezdésének második és harmadik albekezdésében említett esetek kivételével, nem történik utólagos könyvelésbe vétel, ha:

[...]

b) a jogszabály szerint járó vámösszeget a vámhatóság hibájából nem vették könyvelésbe, amit a jóhiszeműen eljáró, a vámáru-nyilatkozatra vonatkozó hatályos jogszabályokban megállapított rendelkezéseket teljesítő, megfizetésért felelős személy nem észlelhetett;

[...]”

4 A Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének a 2700/2000 rendelettel módosított b) pontja 2000. december 19-től kezdődően így rendelkezik:

„a jogszabály szerint járó vámösszeget a vámhatóság hibájából nem vették könyvelésbe, amit a jóhiszeműen eljáró, a vámáru-nyilatkozatra vonatkozó hatályos

jogszabályokban megállapított rendelkezéseket teljesítő, megfizetésért felelős személy nem észlelhetett.

Ha az áru preferenciális státusza valamely harmadik ország hatóságait magában foglaló adminisztratív együttműködés rendszerének keretén belül kerül megállapításra, az igazolás ezen hatóságok általi kiadása – amennyiben az hibásnak bizonyul – olyan hibának számít, amely az első albekezdés értelmében nem volt észlelhető.

A hibás igazolás kiadása azonban nem számít hibának, ha az igazolás az exportőr által szolgáltatott adatok hibás feltüntetésén alapul [helyesen: ha az igazolás kiállítására az exportőr által megadott helytelen adatok alapján került sor], kivéve különösen, ha nyilvánvaló, hogy a kiadó hatóságok tudatában voltak vagy tudatában kellett volna lenniük annak, hogy az áru nem felel meg a preferenciális elbánásra jogosító feltételeknek.

A kötelezett hivatkozhat jóhiszeműségére, ha bizonyítani tudja, hogy – az adott kereskedelmi műveletek során – kellő körültekintéssel járt el annak érdekében, hogy minden, a preferenciális elbánáshoz szükséges feltételnek megfeleljen.

A kötelezett azonban nem hivatkozhat jóhiszeműségére, amennyiben az Európai Bizottság az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* értesítést tett közzé, amely szerint kétség merült fel a preferenciális elbánásnak a kedvezményezett ország részéről történő megfelelő alkalmazását illetően.”

Az Európai Közösségek és az Északi Köztársaság között a szabad kereskedelemről és az ehhez kapcsolódó intézkedések bevezetéséről szóló megállapodás

5 Az egyfelől az Európai Közösség, az Európai Atomenergia-közösség és az Európai Szén- és Acélközösség, másfelől az Északi Köztársaság között a szabad kereskede-

lemről és az ehhez kapcsolódó intézkedések bevezetéséről szóló, 1994. július 18-án aláírt megállapodás (HL L 373., 1. o., a továbbiakban: szabadkereskedelmi megállapodás) tartalmazza az Európai Közösségek és az Észk Köztársaság közötti Vegyesbizottság 1997. március 6-i 1/97. sz. határozatával (HL L 111., 1. o.) módosított, a „származó termék” forgalmának meghatározásáról és az adminisztratív együttműködés módszereiről szóló 3. sz. jegyzőkönyvet (a továbbiakban: 3. sz. jegyzőkönyv).

- 6 A 3. sz. jegyzőkönyv V. címében szereplő „Általános követelmények” című 16. cikkének (1) bekezdése a származás igazolása tekintetében a következőképpen rendelkezik:

„(1) A Közösségből származó termékek Észkországba irányuló behozatala és az Észkországból származó termékek Közösségbe irányuló behozatala esetén a Megállapodásban rögzített előnyöket élvezik az alábbiak benyújtása ellenében:

- a) [...] az EUR.1 szállítási bizonyítvány [a továbbiakban: EUR.1 bizonyítvány], melynek mintáját a III. sz. melléklet tartalmazza;

[...]”. [nem hivatalos fordítás]

- 7 Az említett jegyzőkönyv „Az EUR.1 szállítási bizonyítvány kiadására irányuló eljárás” című 17. cikkének (3) bekezdése szerint:

„Az EUR.1 [...] bizonyítványt kérő exportőrnek késznek kell lennie arra, hogy az EUR.1 [...] bizonyítvány kiállítása szerinti exportáló ország vámhatóságának kérésére bármikor bemutassa a szóban forgó termék származó helyzetét, valamint e

jegyzőkönyv egyéb követelményeinek teljesítését igazoló megfelelő okmányokat.”
[nem hivatalos fordítás]

- 8 A 3. sz. jegyzőkönyv „A származásra vonatkozó bizonyítékok és az alátámasztó iratok megőrzése” című 28. cikkének (1) bekezdése szerint:

„Az EUR.1 szállítási bizonyítvány kiállítását kérő exportőr köteles legalább három évig megőrizni a 17. cikk (3) bekezdésében hivatkozott okmányokat.” [nem hivatalos fordítás]

- 9 A 3. sz. jegyzőkönyvnek „A származást igazoló okmányok ellenőrzése” című 32. cikke ekként rendelkezik:

„(1) A származást igazoló okmányok utólagos ellenőrzését szűrőpróbaszerűen vagy akkor végzik el, ha az importáló ország vámhatóságának alapos oka van kételkedni az okmányok hitelességében vagy a kérdéses termékek származó helyzetében, vagy e jegyzőkönyv egyéb követelményeinek teljesítésében.

[...]

(3) Az ellenőrzést az exportáló ország vámhatóságai végzik. E hatóságok ennek körében jogosultak bármilyen bizonyíték követelésére, az exportőr könyvviteli nyilvántartásának ellenőrzésére, vagy bármely szükségesnek tartott más ellenőrzés lefolytatására.” [nem hivatalos fordítás]

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 10 A Hoogwegt International BV (a továbbiakban: Hoogwegt) 1997-ben vajat vásárolt az észti AS Lacto Ltd (a továbbiakban: Lacto) társaságtól. A Hoogwegt megbízásából eljáró Beemsterboer vámügynökség intézte a szállítmány vámkezelését annak Hollandiába történő megérkezésekor. Az észtiországi eredetűnek feltüntetett árukat a szabadkereskedelmi megállapodás alapján a preferenciális vámtarifa alkalmazásával szabad forgalomba helyezték. A vaj eredetének igazolása érdekében valamennyi vámáru-nyilatkozathoz csatolták az észti vámhatóságok által a Lacto kérésére kiállított EUR.1 bizonyítványt.
- 11 Miután az Európai Unió és Észtország közötti vajkereskedelemben visszaélésre utaló jelek mutatkoztak, az Európai Közösségek Bizottsága által felállított küldöttség a nemzeti vámhatóságok bevonásával 2000 márciusában vizsgálatot indított.
- 12 A vizsgálat feltárta, hogy a Lacto nem őrizte meg a exportált vaj származását tanúsító eredeti iratokat.
- 13 A tallini (Észtország) vámhatóság 2000. július 14-i határozatával érvénytelennek nyilvánította az EUR.1 bizonyítványokat, és visszavonta azokat. A Lactónak az észti vámhatóságnál benyújtott panasza nyomán a bizonyítványok visszavonásáról rendelkező határozatot formai okokból megsemmisítették.

- 14 Mivel a vaj eredetét nem lehetett megállapítani, a holland vámhatóságok megindították a vám utólagos beszedése iránti eljárást a Beemsterboerrel szemben. Miután a társaságnak a beszedési határozattal szembeni panaszát elutasították, a Beemsterboer keresetet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.
- 15 Ilyen feltételek mellett a Gerechtshof te Amsterdam akként határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé.

„1) A [...] [Vámkódex] 220. cikke (2) bekezdésének bevezetése és b) pontjának új szövege alkalmazandó-e arra az esetre, amikor a vámtartozás e rendelkezés hatálybalépése előtt keletkezett, és az utólagos beszedés iránti eljárás is ezen időpont előtt indult?

2) Ha az első kérdésre adott válasz igenlő, a [...] [Vámkódex] 220. cikke (2) bekezdése első fordulatainak és b) pontjának új szövege alapján „hibás igazolásnak” minősül-e az EUR.1 bizonyítvány, ha hibás volta ténylegesen nem állapítható meg, mivel az igazolás tárgyát képező áruk eredetét az utólagos ellenőrzés során nem lehetett megállapítani, és az áruk kizárólag emiatt nem részesültek preferenciális elbánásban; amennyiben azonban nem, az érdekelt fél eredményesen hivatkozhat-e ezen rendelkezésre?

3) Ha a második kérdésre adott válasz igenlő, kinek kell bizonyítania, hogy az igazolás kiállítására az exportőr által megadott helytelen adatok alapján került sor, illetve kinek kell bizonyítani azt, hogy az igazolást kiállító hatóságok nyilvánvalóan tudatában voltak vagy tudatában kellett volna lenniük annak, hogy az áru nem részesülhet preferenciális elbánásban?

- 4) Ha az első kérdésre adott válasz nemleges, az érdekelt fél eredményesen hivatkozhat-e a [...] [Vámkódex] 220. cikke (2) bekezdése első fordulatának és b) pontjának 2000. december 19-e előtt hatályos szövegére abban az esetben, ha utólag nem lehet megállapítani, hogy a vámhatóság az igazolás kibocsátásának idején megalapozottan bocsátotta ki az igazolást?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 16 A kérdést előterjesztő bíróság első kérdésével lényegében azt kívánja megtudni, hogy a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének a 2700/2000 rendelettel módosított b) pontja alkalmazandó-e az e rendelet hatálybalépése előtt keletkezett azon vámtartozásra, amelynek utólagos beszedésére irányuló eljárás ezen időpont előtt indult.
- 17 A holland kormány, az Inspecteur és az olasz kormány úgy véli, hogy e kérdésre nemmel kell válaszolni. Felidézve az anyagi jogi szabályok időbeli hatályának közösségi jogi szabályait, a holland kormány úgy véli, hogy a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontja közöségi anyagi jogi szabály, amelyből szerinte az következik, hogy azt nem lehet visszamenőlegesen alkalmazni. Az olasz kormány szerint a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontja kizárólag a 2000. december 19-ét, vagyis a 2700/2000 rendelet hatálybalépését követően keletkezett vámtartozásokra vonatkozik.
- 18 Az Európai Közösségek Bizottsága előadja, hogy az első kérdésre igennel kell válaszolni, és emlékeztet arra, hogy a 2700/2000 rendelet előkészítő dokumentáci-

ójában kifejtett indokokra tekintettel a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontjához fűzött rendelkezések célja nem a rendelkezés módosítása, hanem inkább annak a jogbiztonság javítása érdekében történő pontosítása volt. A Beemsterboer szerint a Vámkódex 220. cikkének új szövege a 2000. december 19-ét megelőzően létező szabály magyarázatát jelenti, és következésképpen azt visszamenőlegesen kell alkalmazni.

19 Ezzel kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az eljárási szabályokat általában a hatálybalépésükkor folyamatban lévő jogvitákra kell alkalmazni (lásd a C-121/91. és C-122/91. sz., CT Control (Rotterdam) és JCT Benelux kontra Bizottság egyesített ügyekben 1993. július 6-án hozott ítélet [EBHT 1993., I-3873. o.] 22. pontját, a C-61/98. sz. De Haan-ügyben 1999. szeptember 7-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-5003. o.] 13. pontját, a C-251/00. sz. Illumitronica-ügyben 2002. november 14-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-10433. o.] 29. pontját és a C-361/02. és C-362/02. sz., Tsapalos és Diamantakis ügyben 2004. július 1-jén hozott ítélet [EBHT 2004., I-6405. o.] 19. pontját).

20 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontja anyagi jogi szabály, mivel az rögzíti azon feltételeket, amelyek mellett a kötelezett a vámhatóságok hibája esetén mentesül a behozatali vám utólagos beszedése alól. Következésképpen e rendelkezés elvben nem alkalmazható a hatálybalépését megelőzően keletkezett jogviszonyokra.

21 A közösségi jog anyagi jogi szabályai azonban kivételesen úgy értelmezhetők, hogy azok a hatálybalépésüket megelőzően keletkezett jogviszonyokra is vonatkoznak, amennyiben azok szövegéből, céljából és rendszertani elhelyezkedéséből az ilyen értelmezés világosan következik (lásd a 212/80–217/80. sz., Salumi és társai egyesített ügyekben 1981. november 12-én hozott ítélet [EBHT 1981., I-2735. o.] 9. pontját, a C-34/92. sz., GruSa Fleisch ügyben 1993. július 15-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-4147. o.] 22. pontját, valamint a C-74/00. P. és C-75/00. P. sz., Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. szeptember 24-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-7869. o.] 119. pontját).

- 22 Meg kell jegyezni, hogy a 2700/2000 rendelet (11) preambulumbekkezdése szerint a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontja módosításának az a célja, hogy a preferenciális intézkedések konkrét esetei vonatkozásában meghatározza a „vámhatóságok által elkövetett hiba” és a „fizetésért felelős személy jóhiszeműsége” fogalmakat. Ekképpen e cikk érdemi módosítás helyett arra irányul, hogy pontosan kifejtse ezen, a 220. cikk eredeti változatában már szereplő és a Bíróság ítélkezési gyakorlatában korábban részletesen kimunkált fogalmakat (lásd különösen a C-153/94. és C-204/94. sz., Faroe Seafood és társai egyesített ügyekben 1996. május 14-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-2465. o.] 92. és 97. pontját, a C-15/99. sz. Sommer-ügyben 2000. október 19-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-8989. o.] 35–37. pontját, a C-30/00. sz., William Hinton & Sons ügyben 2001. október 11-én hozott végzés [EBHT 2001., I-7511. o.] 68-73. pontját és a fent hivatkozott Illumitronica-ügyben hozott ítélet 42. és 43. pontját).
- 23 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontjának új szövege elsődlegesen értelmezési célt szolgál, és azt az annak hatálybalépése előtt keletkezett jogviszonyokra is alkalmazni kell.
- 24 Azonban a valamely anyagi jogi rendelkezésnek tulajdonított ilyen hatály nem veszélyeztetheti a Közösség alapvető elveit, nevezetesen a jogbiztonság és a bizalomvédelem elveit, amelyek szerint a közösségi jognak világosnak és kiszámíthatónak kell lennie a jogalanyok számára (lásd e tekintetben a fent hivatkozott Salumi és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 10. pontját, a 21/81. sz. Bout-ügyben 1982. február 10-én hozott ítélet [EBHT 1982., 381. o.] 13. pontját, a fent hivatkozott GruSa Fleisch ügyben hozott ítélet 22. pontját és a C-376/02. sz., Goed Wonen ügyben 2005. április 22-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-3445. o.] 33. pontját).
- 25 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy egyfelől a 2913/92 rendelet módosításáról szóló parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó módosított javaslat (COM (99)

236. sz. végleges irat) (1) cikkéből és indokolásából az következik, hogy a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontjának új szövege a jogbiztonság javítását szolgálja azzal, hogy megosztja a bizonytalanság kockázatát az importáló és a rendszer között, és pontosan meghatározza a vámhatóságok kötelezettségeit. Másfelől, amint azt a főtanácsnok indítványának 32. pontjában kifejti, az új szöveg megerősíti az érintett vállalkozás jogos bizalmának védelmét a vámhatóságoknak a harmadik országokból származó áruk preferenciális státuszával kapcsolatban elkövetett hibái esetén.

26 Ekképpen a szóban forgó rendelkezésnek a hatálybalépése előtt keletkezett jogviszonyokra történő alkalmazása nem sérti sem a jogbiztonság elvét, sem a bizalomvédelem elvét.

27 A fentiek fényében a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének a 2700/2000 rendelettel módosított b) pontja alkalmazandó az e rendelet hatálybalépése előtt keletkezett azon vámtartozásra, amelynek utólagos beszedésére irányuló eljárás ezen időpont előtt indult.

A második kérdésről

28 A második kérdés két részre osztható. A kérdést előterjesztő bíróság e kérdésének első részében lényegében azt kívánja megtudni, hogy a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének a 2700/2000 rendelettel módosított b) pontja szerinti „hibás igazolásnak” minősül-e az EUR.1 bizonyítvány abban az esetben, ha az utólagos

ellenőrzés alapján már nem lehet megállapítani azon áruk eredetét, amelyekre e bizonyítványt kiállították. A kérdést előterjesztő bíróság a kérdés második részében pedig arra kíváncsi, hogy amennyiben nem ez a helyzet, az érdekelt fél eredményesen hivatkozhat-e az említett rendelkezésre.

- 29 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a 3. sz. jegyzőkönyv rendelkezéseiben foglaltak szerint a megállapodásban rögzített preferenciális rendszert kell alkalmazni a Közösségből vagy Észtországból származó árukra, ha a termék eredetét tanúsító EUR.1 bizonyítvány benyújtásra kerül.
- 30 A 3. sz. jegyzőkönyv szerint azonban lehetséges a származást igazoló okmányok utólagos ellenőrzése abban az esetben, ha az importáló ország vámhatóságának alapos oka van kételkedni az okmányok hitelességében vagy a kérdéses termékek származó helyzetében, vagy e jegyzőkönyv egyéb követelményeinek teljesítésében.
- 31 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a Lactónál végzett vizsgálat feltárta, hogy a társaság nem őrizte meg az érintett termék eredetét tanúsító eredeti iratokat, és a rendelkezésre álló adatok alapján nem lehetett megállapítani az általa exportált vaj eredetét.
- 32 E tekintetben a Bíróság már kimondta, hogy az utólagos ellenőrzés célja a korábban kiállított EUR.1 bizonyítványban az árura vonatkozóan megjelölt eredet valóságának ellenőrzése (a C-12/92. sz., Huygen és társai ügyben 1993. december 7-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-6381. o.] 16. pontja és a C-97/95. sz., Pascoal & Filhos ügyben 1997. július 17-én hozott ítélet [EBHT 1997. I-4209. o.] 30. pontja).

- 33 A kötelezett az EUR.1 bizonyítvány érvényességére vonatkozóan nem hivatkozhat jogos bizalmának védelmére azon az alapon, hogy valamely tagállam vámhatóságai eredetileg elfogadták e bizonyítványt, mivel a vámáru-nyilatkozatoknak a hatóságok általi kezdeti elfogadása egyáltalán nem zárja ki az utólagos ellenőrzés lehetőségét (a fent hivatkozott Faroe Seafood és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 93. pontja).
- 34 Amikor az utólagos ellenőrzés alapján nem határozható meg az EUR.1 bizonyítványban feltüntetett áru eredete, azt kell megállapítani, hogy az ismeretlen eredetű, tehát alaptalanul történt az EUR.1 bizonyítvány kiállítása, illetve a preferenciális vámtarifa alkalmazása (a fent hivatkozott Huygen és társai ügyben hozott ítélet 17. és 18. pontja, valamint a fent hivatkozott Faroe Seafood és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 16. pontja).
- 35 Ilyen körülmények mellett a második kérdés első részére azt a választ kell adni, hogy a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének a 2700/2000 rendelettel módosított b) pontja szerinti „hibás igazolásnak” kell tekinteni az EUR.1 bizonyítványt, ha az utólagos ellenőrzés alapján már nem lehet megállapítani az e bizonyítványban szereplő áruk eredetét.
- 36 Tekintettel a második kérdés első részére adott válaszra, e kérdés második részét nem szükséges megválaszolni.

A harmadik kérdésről

- 37 A harmadik kérdés a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése – 2700/2000 rendelettel módosított – b) pontja harmadik bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

- 38 A kérdést előterjesztő bíróság először azt kívánja megtudni, hogy kit terhel annak bizonyítása, hogy az EUR.1 bizonyítvány kiállítására az exportőr által megadott helytelen adatok alapján került sor.
- 39 E tekintetben megállapítandó, hogy a bizonyítási terhel megosztásának általánosan elfogadott szabályai szerint azon vámhatóságok kötelesek állításaik alátámasztása érdekében bizonyítani, hogy a hibás igazolások kiállítása az exportőr által megadott pontatlan adatoknak tulajdonítható, amelyek a vám utólagos beszedése érdekében hivatkozni kívánnak a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontja harmadik bekezdésének első fordulataára.
- 40 A nemzeti bíróságnak az előzetes döntéshozatalra utaló határozatában írt megállapításaiból kiderül azonban, hogy a jelen ügyben a vámhatóságok számára lehetetlen volt annak bizonyítása, hogy helyesek-e, vagy sem az EUR.1 bizonyítvány kiállításához benyújtott adatok, mivel az exportőr nem tartotta meg az igazolásokat, jóllehet a 3. sz. jegyzőkönyv 28. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az érintett termékek eredetét tanúsító iratokat legalább három évig meg kell őrizni.
- 41 A gazdaság szereplőinek feladata ugyanis, hogy szerződéses jogviszonyaik keretében megtegyék azokat a lépéseket, amelyek segítségével kivédhetik az utólagos beszedési eljárás kockázatát (a fent hivatkozott Pascoal & Filhos ügyben hozott ítélet 60. pontja).
- 42 Ily módon az utólagos ellenőrzés céljaira, azaz az EUR.1 bizonyítvány valódiságának és pontosságának ellenőrzésére tekintettel, a jelen ügyben a kötelezettre hárul annak bizonyítása, hogy a harmadik országok hatóságai által kiállított ilyen bizonyítványok helyes adatokon alapulnak.

- 43 Megállapítandó, hogy az Európai Közösség semmilyen esetben nem viseli az importőr szállítóinak felróható magatartásából eredő hátrányos következményeket (a fent hivatkozott Pascoal & Filhos ügyben hozott ítélet 59. pontja).
- 44 A kérdést előterjesztő bíróság másodsorban azt kívánja megtudni, hogy kire hárul annak bizonyítása, hogy az EUR.1 bizonyítványt kiállító vámhatóságok nyilvánvalóan tudatában voltak vagy tudatában kellett volna lenniük annak, hogy az áru nem felel meg a preferenciális elbánásra jogosító feltételeknek.
- 45 E tekintetben elegendő azt megállapítani, hogy a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontja harmadik bekezdésének második fordulatában szereplő kivételre hivatkozó személyt terheli annak bizonyítása, hogy az említett bizonyítványt kiállító hatóságok nyilvánvalóan tudatában voltak vagy tudatában kellett volna lenniük annak, hogy az áru nem felel meg a preferenciális elbánásra jogosító feltételeknek.
- 46 A fentiek fényében a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése – 2700/2000 rendelettel módosított – b) pontjának harmadik bekezdésére hivatkozó személy feladata az állításai alátámasztásához szükséges bizonyítékok előterjesztése. Ily módon elvben azon vámhatóságoknak kell bizonyítaniuk, hogy a hibás igazolások kiállítása az exportőr által megadott pontatlan adatoknak tulajdonítható, amelyek a vám utólagos beszedése érdekében hivatkozni kívánnak a 220. cikk (2) bekezdése b) pontja harmadik bekezdésének első fordulatára. Ha azonban kizárólag az exportőrnek tulajdonítható gondatlanság következtében a vámhatóságok számára lehetetlen volt annak bizonyítása, hogy az EUR.1 bizonyítvány kiállítására az exportőr által megadott helyes vagy helytelen adatok alapján került-e sor, a vámfizetésre kötelezettnek kell bizonyítania, hogy a harmadik országok hatóságai által kiállított e bizonyítvány helyes adatokon alapul.

A negyedik kérdéstről

- 47 Figyelemmel az első kérdésre adott válaszra, a negyedik kérdést nem szükséges megválaszolni.

A költségekről

- 48 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 220. cikke (2) bekezdésének a 2000. november 16-i európai parlamenti és tanácsi 2700/2000/EK rendelettel módosított b) pontja alkalmazandó az e rendelet hatálybalépése előtt keletkezett azon vámtartozásra, amelynek utólagos beszedésére irányuló eljárás ezen időpont előtt indult.**

- 2) A 2913/92 rendelet 220. cikke (2) bekezdésének a 2700/2000 rendelettel módosított b) pontja szerinti „hibás igazolásnak” kell tekinteni az EUR.1 szállítási bizonyítványt, ha az utólagos ellenőrzés alapján már nem lehet megállapítani az e bizonyítványban szereplő áruk eredetét.

- 3) A Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése – 2700/2000 rendelettel módosított – b) pontjának harmadik bekezdésére hivatkozó személy feladata az állításai alátámasztásához szükséges bizonyítékok előterjesztése. Ily módon elvben azon vámhatóságoknak kell bizonyítaniuk, hogy a hibás igazolások kiállítása az exportőr által megadott pontatlan adatoknak tulajdonítható, amelyek a vám utólagos beszedése érdekében hivatkozni kívánnak a 220. cikk (2) bekezdése b) pontja harmadik bekezdésének első fordulatára. Ha azonban kizárólag az exportőrnek tulajdonítható gondatlanság következtében a vámhatóságok számára lehetetlen volt annak bizonyítása, hogy az EUR.1 szállítási bizonyítvány kiállítására az exportőr által megadott helyes vagy helytelen adatok alapján került-e sor, a vámfizetésre kötelezettnek kell bizonyítania, hogy a harmadik országok hatóságai által kiállított fenti bizonyítvány helyes adatokon alapul.

Aláírások